

Perheneuvonnan erityiskoulutus 60 op

Perheneuvonnan erityiskoulutus (60 op) syventää perheneuvonnan perusosaamista, vahvistaa erityisosaamista sekä laaja-alaistaa asiantuntijuutta kirkon työssä. Sen keskeisin tunnuspiirre on osaamisen, toiminnan ja työn kehittäminen sekä ennakointi ja uuteen suuntautuminen.

Perheneuvonnan erityiskoulutus on tarkoitettu perheasiain neuvottelukeskuksissa työskenteleville perheneuvojille, jotka on valittu virkaan tai jotka toimivat pitkissä määräaikaisissa (vähintään 1,5 vuotta) tai osa-aikaisissa työsuhteissa. Perheneuvojan sekä perheneuvonnan johtajan viran vastaanottaminen edellyttää suostumusta suorittaa perheneuvonnan erityiskoulutus. Koulutus voidaan suorittaa kahdessa osassa, jolloin sen suorittaminen on mahdollista myös useamman määräaikaisen työsuhteen aikana. Erityiskoulutukseen osallistumista suositellaan myös määräaikaisissa ja osa-aikaisissa työsuhteissa. Koulutus kokonaisuudessaan kestää noin kolme vuotta. Erityiskoulutukseen valinta edellyttää soveltuvuustutkimuksesta saatua hyväksyvää arviota.

Perheneuvojan työ

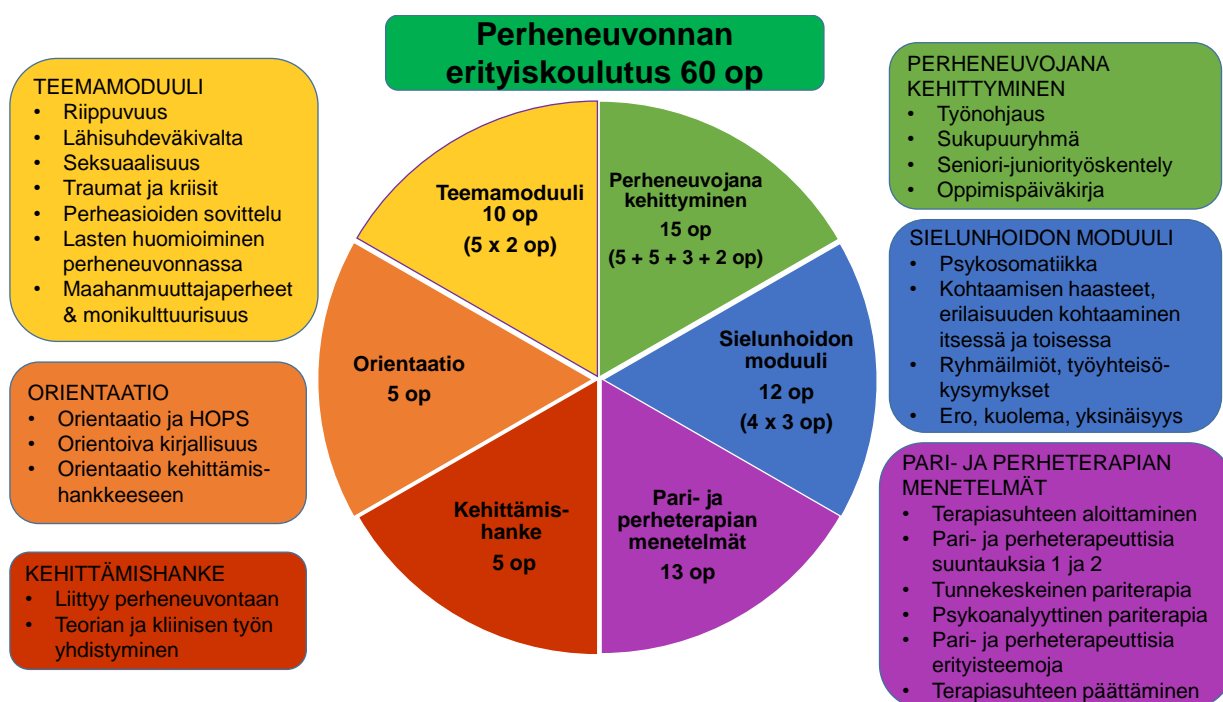
Kirkon perheneuvonnan perusajatuksena on auttaa ihmistä asettumaan suhteeseen niin itsensä, toistensa kuin Jumalan kanssa. Kirkon perheneuvonnan työnä vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia sielunhoidollisen ja terapeuttisen vuorovaikutuksen keinoin erityisesti parisuhteeseen ja perheeseen liittyvien vaikeuksien keskellä sekä elämän kriisitilanteissa. Perheneuvojan työn keskeisenä osana on olla mukana yksilöiden, parien ja perheiden ristiriidoissa ja auttaa asianosaisia löytämään uusia näkökulmia ja toivoa vaikeisiin elämäntilanteisiin. Perheneuvonnassa pyritään erityisesti pitämään mielessä lapsen etu ja tarve yhteyteen ja turvallisiin suhteisiin.

Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia toimia kirkon perheneuvonnan perustehtävän mukaisesti. [Perheneuvonnan suuntaviivoissa vuoteen 2022](#) määritellyt perheneuvonnan arvot ohjaavat myös perheneuvonnan erityiskoulutusta.

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen osaamistavoitteina on, että osallistuja

- Hallitsee terapiaprosessin periaatteet ja taustateoriat
- Tunnistaa terapiaprosessin vaiheet ja osaa ohjata prosessia perheneuvonnan asiakkaiden ainutlaatuiset tilanteet huomioiden sekä ymmärtäen oman osuutensa terapiasuhteen kehittymiselle
- Osaa jäsentää yksilön, parisuhteen ja perheen kehitysvaiheita ja sekä ymmärtää kehityksellisten puutteiden vaikutuksia ihmissuhteisiin
- Osaa kohdata ja käsitellä kriisejä ja traumaattisia tilanteita sekä erilaisuutta itsessään, asiakkaissaan ja työyhteisössään

- Osaa yhdistää psykoterapian ja sielunhoidon lähestymistapoja ja soveltaa monipuolisesti tutkimustietoa kehittäessään perheneuvontaa seurakunnassa ja paikallisissa verkostoissa
- Tunnistaa omat ammatilliset rajansa sekä osaa itsenäisesti kehittää työtään ja osaamistaan asiantuntijana

Kuva 1 Perheneuvonnan erityiskoulutuksen rakenne

Koulutuksen rakenne ja sisällöt

Koulutus on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja se rakentuu **kuudesta moduulista** seuraavasti:

1. Orientaatio 5 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa koulutuksen kokonaisuuden ja omia kehittymistavoitteitaan perheneuvojana laadittuaan oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman yhdessä kouluttajan kanssa
- ymmärtää oman kasvuhistoriansa merkitystä ammatilliselle kasvuilleen
- on löytänyt riittävän ammatti-identiteetin perheneuvojana sielunhoidon ja psykoterapian rajalla.

Sisältö

- Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen
- Orientoiva kirjallisuus

- Orientaatio kehittämishankkeeseen
- Orientaatio sukupuutyöskentelyyn
- Omien ammatillisen kehitykseen liittyvien kasvukohtien ja vahvuuksien tunnistaminen psykologin avulla (ellei ole käynyt soveltuvuustestissä aikaisemmin perheneuvojan työhön hakeutuessaan).

Vastuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

2. Kehittämishanke 5 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- osaa soveltaa teoreettista tietoa kliiniseen työhönsä perheneuvojana, omaan henkilökohtaiseen kehittämiseensä tai työyhteisönsä kehittämiseen.

Sisältö

- Perehtyminen aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen
- Tiedon soveltaminen kliiniseen työhön ja toiminnan reflektointi ja arviointi esimiehen/työyhteisön/ryhmän kanssa
- Hankeraportin kirjoittaminen

Vastuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

3. Pari- ja perheterapian menetelmät 13 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa ja osaa ohjata psykoterapeuttista prosessia erityisesti pariterapeuttina
- tuntee keskeisimmät psykoterapeuttiset viitekehukset ja osaa soveltaa niitä työskennellessään parien kanssa
- tuntee paripsykoterapian hoitomuotona
- osaa integroida erilaisia pari- ja perheterapeuttisia lähestymistapoja ja soveltaa niitä yksittäisten asiakkaiden, parien ja perheiden tilanteisiin auttavalla tavalla.

Jaksot

- Terapiasuhteen aloittaminen
- Pari- ja perheterapeuttisia suuntauksia 1
- Pari- ja perheterapeuttisia suuntauksia 2
- Tunnekeskeinen pariterapia
- Psykoanalyttinen pariterapia
- Pariterapeuttisia ja perheterapeuttisia erityisteemoja
- Terapiasuhteen päättäminen

Vastuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

4. Sielunhoidon moduuli 12 op

Jaksot

A Psykosomatiikka 3 op

B Kohtaamisen haasteet; erilaisuuden kohtaaminen itsessä ja toisessa 3 op

C Ryhmäilmiöt, työyhteisökysymykset 3 op

D Ero, kuolema, yksinäisyys 3 op

A. Psykosomatiikka 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- ymmärtää ihmisen kokonaisvaltaisuuden ja osaa tunnistaa psykosomatiikkaan liittyvää problematiikkaa
- ymmärtää ja osaa tunnistaa ihmisen tyypilliset psyykkiset kehitysvaiheet ja niissä esiintyvät poikkeamat
- osaa integroida hengellistä näkökulmaa ihmiskuvaansa, alkaa ymmärtää spiritualiteetin merkitystä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille

Sisältö: psyykkiset kehitysvaiheet ja poikkeamat, aiheeseen liittyvät sielunhoidolliset kysymykset

B. Kohtaamisen haasteet, erilaisuuden kohtaaminen itsessä ja toisessa 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tuntee itsensä kokonaisvaltaisemmin ja tulee tietoisemmaksi tavastaan reagoida erilaisissa tilanteissa
- tiedostaa erilaisuuden ymmärtämiseen ja hyväksymiseen liittyvät kasvuhaasteet itsessään ja toisessa
- ymmärtää uskonnolliseen ja hengelliseen erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä sielunhoidolliselta kannalta

Sisältö: toiseus ja muukalaisuus itsessä, monikulttuurisuus, toiseuden haasteet, aiheisiin liittyvät sielunhoidolliset näkökulmat

C. Ryhmäilmiöt, työyhteisökysymykset 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- ymmärtää ryhmän jäsenten välisiä vuorovaikutussuhteita ja työyhteisön ilmiöitä ja oman tapansa liittyä ryhmään, lähteä ryhmästä, toimia ja vaikuttaa ryhmän toimintaan
- tiedostaa oman vastuunsa työyhteisön jäsenenä ja oppii tunnistamaan ja pitämään huolta rajoistaan
- tunnistaa työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen vaikuttavat työn resurssit ja vaativuustekijät ja osaa vaikuttaa niihin.
- on syventänyt ymmärrystään sielunhoidollisiin kysymyksiin

Sisältö: ryhmäilmiöt ja oma toimintatapa, ryhmäilmiöt työyhteisössä, aiheisiin liittyvät sielunhoidolliset kysymykset

D. Ero, kuolema, yksinäisyys 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa ja ymmärtää luopumiseen liittyviä prosesseja ja omaa kuolema-ajatteluaan
- ymmärtää prosessia, jossa kuolemansairas ihminen elää ja hän saa keinoja kohdata ja tukea kuolevia, kuolevien läheisiä ja kuolevia hoitavaa terveydenhuollon henkilökuntaa
- ymmärtää kuolemaan ja luopumiseen liittyvien kysymysten eksistentiaalisia ulottuvuuksia

Sisältö: luopumisen prosessi ja suru, aiheeseen liittyvät sielunhoidolliset kysymykset

Vastuu

- Sielunhoidon moduulin vastuutoteuttaja on Kirkon diakonia ja sielunhoito. Kouluttajina toimivat Kirkkohallituksen asiantuntijat Kirkon kasvatuksen ja perheasioiden, Jumalanpalvelus ja yhteiskunta- sekä Diakonia ja sielunhoito -yksiköistä. Vierailevina kouluttajina ovat Therapieääitiön kouluttajat.

5. Perheneuvojana kehittyminen 15 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa omia vahvuuksiaan sekä kehittämistä vaativia alueitaan perheneuvojana
- ymmärtää kasvuhistoriansa merkityksen ammatillisessa kasvussaan
- hahmottaa omaa tapaansa oppia ja kykenee soveltamaan oppimaansa uusiin ainutlaatuisiin tilanteisiin elämässään ja työssään.

Sisältö:

- A. Työnohjaus (60 h) 5 op
- B. Sukupuuryhmä 5 op
- C. Seniori-juniorityöskentely, asiakastyön raportointi (40 x 45 min) 3 op
- D. Oppimispäiväkirja 2 op

Työnohjaajana voi toimia perheneuvoja tai muu psykoterapia-alan ammattilainen, jonka opiskelijan esimies (perheasiain neuvottelukeskukseen johtaja) on arvioinut riittävän päteväksi. Seniori-juniorityöskentelyn seniorina voi toimia yksi tai useampi kokeneempi perheneuvoja. Sukupuuryhmien ohjaajat osoitetaan kouluttajataholta.

Vastuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

6. Perheneuvonnan teemamoduuli 10 op (5 pakollista jaksoa)

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tuntee syvemmin perheneuvonnan asiakastyön keskeisimpiä aihe-alueita
- ymmärtää ajassa olevien ilmiöiden vaikutuksia kirkon perheneuvontaan ja
- osaa soveltaa erilaisia näkökulmia asiakastyöhön perheneuvonnassa

Osallistuja valitsee viisi jaksoa seuraavista:

- A. Riippuvuus pari- ja perheterapiassa 2 op
- B. Seksuaalisuus 2 op
- C. Traummat ja kriisit perheneuvonnassa 2 op

- D. Perheasioiden sovittelu 2 op
- E. Lähisuhdeväkivalta 2 op
- F. Lasten huomioiminen perheneuvonnassa 2 op
- G. Maahanmuuttajaperheet ja monikulttuurisuus perheneuvonnassa 2 op

Vastuuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

Koulutuksen suorittaminen

Erityiskoulutuksen voi suorittaa kahdessa osiossa, joista molemmat järjestetään noin kolmen vuoden välein. Molemmat osiot alkavat *Orientaatiojaksolla* (5 op) Tämän jälkeen voi jatkaa joko *Pari- ja perheterapian menetelmät -moduulilla* (13 op) tai *Sielunhoidon moduulilla* (12 op). Näiden moduulien ohella opiskelija aloittaa *Perheneuvojana kehittymisen moduulin* eri osioineen, *kehittämishankkeen* työstämisen sekä puoli vuosittain toteutuvat *Perheneuvonnan teemamoduulin* jaksot. Seitsemästä teemamoduulin jaksosta viisi on pakollista ja kaksi vapaaehtoista. Vapaaehtoiset kaksi jaksoa voi suorittaa myöhemmin täydennyskoulutuksena. Koulutuksen suorittamiseen menee yhteensä noin 3 vuotta.

Koulutuksen alussa opiskelija laatii yhteistyössä kouluttajan kanssa henkilökohtaisen opintosuunnitelman. Koulutuksen moduuleita tai niiden osaamistavoitteita voidaan hyväksi lukea seuraavin periaattein:

- Mikäli pari- ja perheterapeutti on aikaisemmassa koulutuksessaan suorittanut sukupuoliyhmää vastaavan työskentelyn, se hyväksi luetaan perheneuvojana kehittymisen moduulissa.
- *Pari- ja perheterapian menetelmät* -moduuli voidaan hyväksi lukea paripsykoterapeuttikoulutuksen suorittaneelle.
- Sielunhoidon moduuli voidaan hyväksi lukea *Kirkon sielunhoidon erityiskoulutuksen* suorittaneelle.

Koulutuksen kustannukset

Koulutus toteutetaan lähijaksojen ja etäjaksojen vuorotteluna. Varsinaisten osallistumismaksujen lisäksi kustannuksia kertyy lähijaksojen majoitus- ja matkakuluista seuraavalla tavalla:

- Orientaatiojakso: lähijakso (3 pv), ei osallistumismaksua
- Soveltuvuusarviointi (ellei ole suoritettu virkaan/tehtävään haettaessa), tutkimuskulut
- Pari- ja perheterapian menetelmät: lähijaksoja 7 (2 pv), osallistumismaksu
- Sukupuuryhmä: lähijaksoja 8 (2 pv), ei osallistumismaksua
- Teemamoduuli: lähijaksoja 5 (3 pv), osallistumismaksu
- Sielunhoidon moduuli: lähijaksoja 4 (3 pv), osallistumismaksu

Perheneuvonnan erityiskoulutukseen pääseminen edellyttää soveltuvuustestausta, jos opiskelijaa ei ole testattu hakuprosessin yhteydessä. Koulutukseen pääsytestaus maksaa €

Todistukset

Osallistuja saa todistuksen suorittamastaan moduulista.

Todistuksen koko erityiskoulutuksesta antaa Kirkon koulutuskeskus sen jälkeen, kun kaikki moduulit on suoritettu.

Erityiskoulutuksen järjestäjä ja toteuttaja

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen järjestäjä on Kirkon koulutuskeskus. Perheneuvonnan erityiskoulutuksen toteutuksesta vastaa Kirkkohallituksen kasvatus ja perheasiat -yksikkö. Vastuukouluttajana toimii perheasioiden ja perheneuvonnan johtava asiantuntija Anne Anttonen (anne.anttonen@evl.fi), p. 050 579 2648.